

**ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ
KHOA LUẬT**

HỌC PHẦN PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG

Người soạn: GV. Trương Thị Ánh Nguyệt

Đà Nẵng, năm 2021

Trương Thị Ánh Nguyệt

NỘI DUNG HỌC PHẦN

Chương 1. Những vấn đề cơ bản về Nhà nước

Chương 2. Bộ máy Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam

Chương 3. Những vấn đề cơ bản về pháp luật

Chương 4. Quy phạm pháp luật và Quan hệ pháp luật

Chương 5. Thực hiện pháp luật, Vi phạm pháp luật và Trách nhiệm pháp lý

Chương 6. Hệ thống pháp luật, Ý thức pháp luật, Pháp chế xã hội chủ nghĩa

Chương 7. Pháp luật về phòng, chống tham nhũng

Trương Thị Ánh Nguyệt

GIỚI THIỆU CHUNG

Tài liệu học tập

* **Giáo trình**

Giáo trình Pháp luật đại cương, TS. Lê Thị Thu Hằng (Chủ biên), Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam, 2019.

* **Văn bản quy phạm pháp luật**

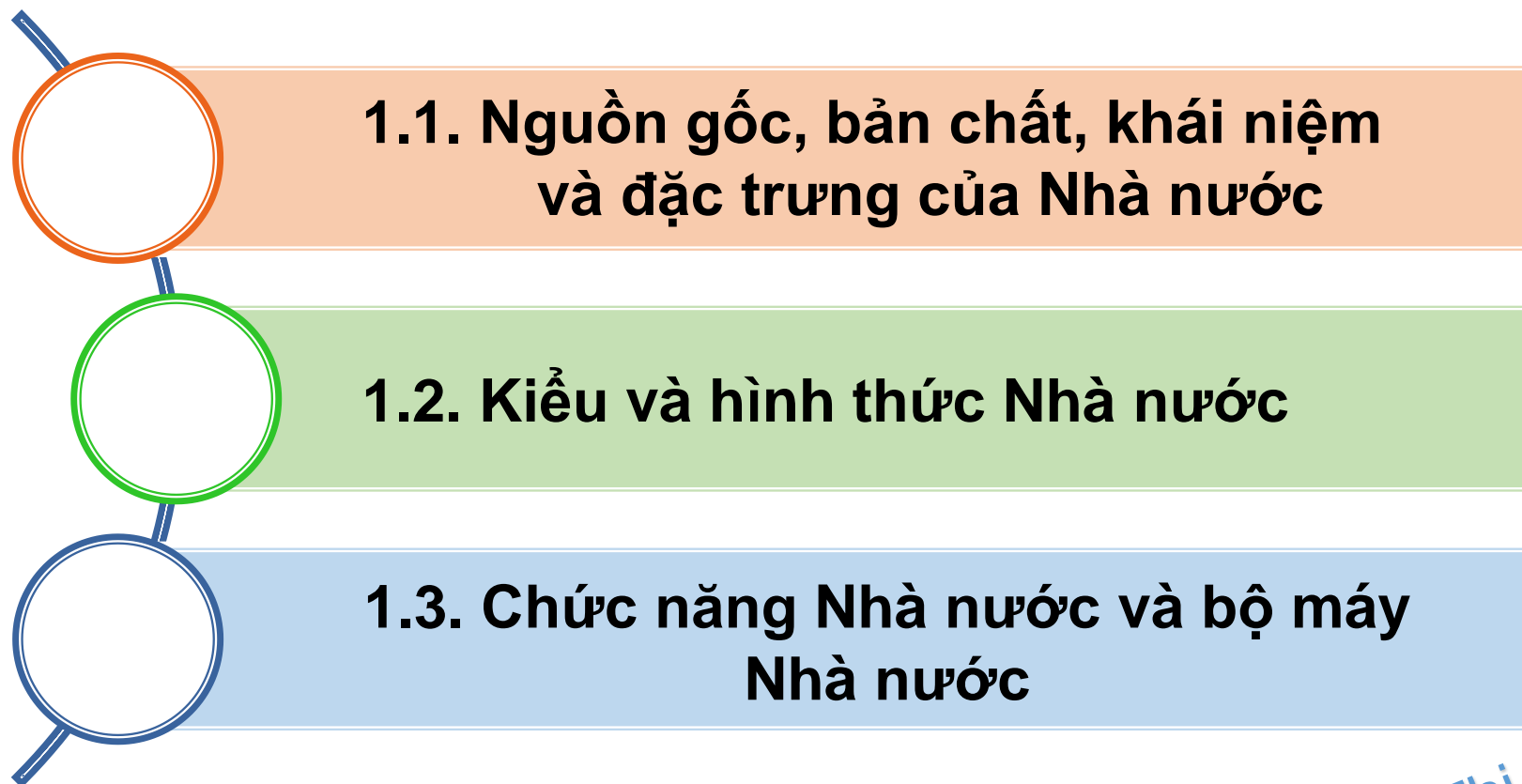
- Hiến pháp năm 2013.
- Luật Phòng, chống tham nhũng năm 2018.

* **Tài liệu tham khảo khác**

Trương Thị Ánh Nguyệt

CHƯƠNG 1. NHỮNG VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ NHÀ NƯỚC

Nội dung

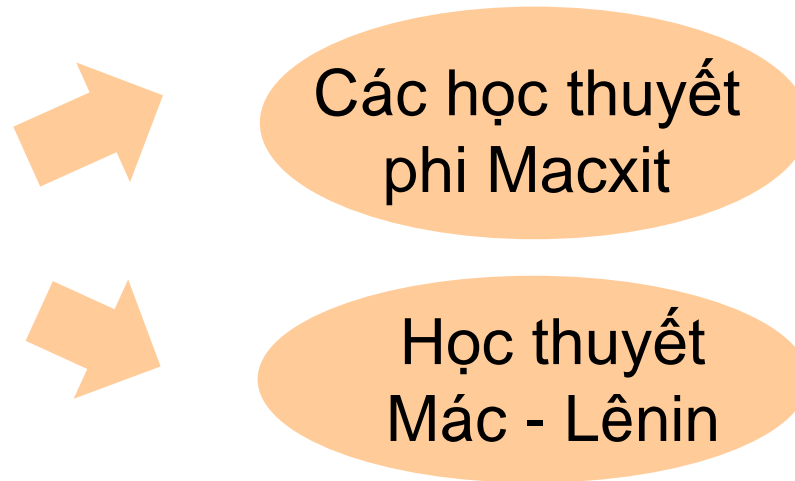

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.1. Nguồn gốc, bản chất, khái niệm và đặc trưng của Nhà nước

1.1.1. Nguồn gốc của Nhà nước

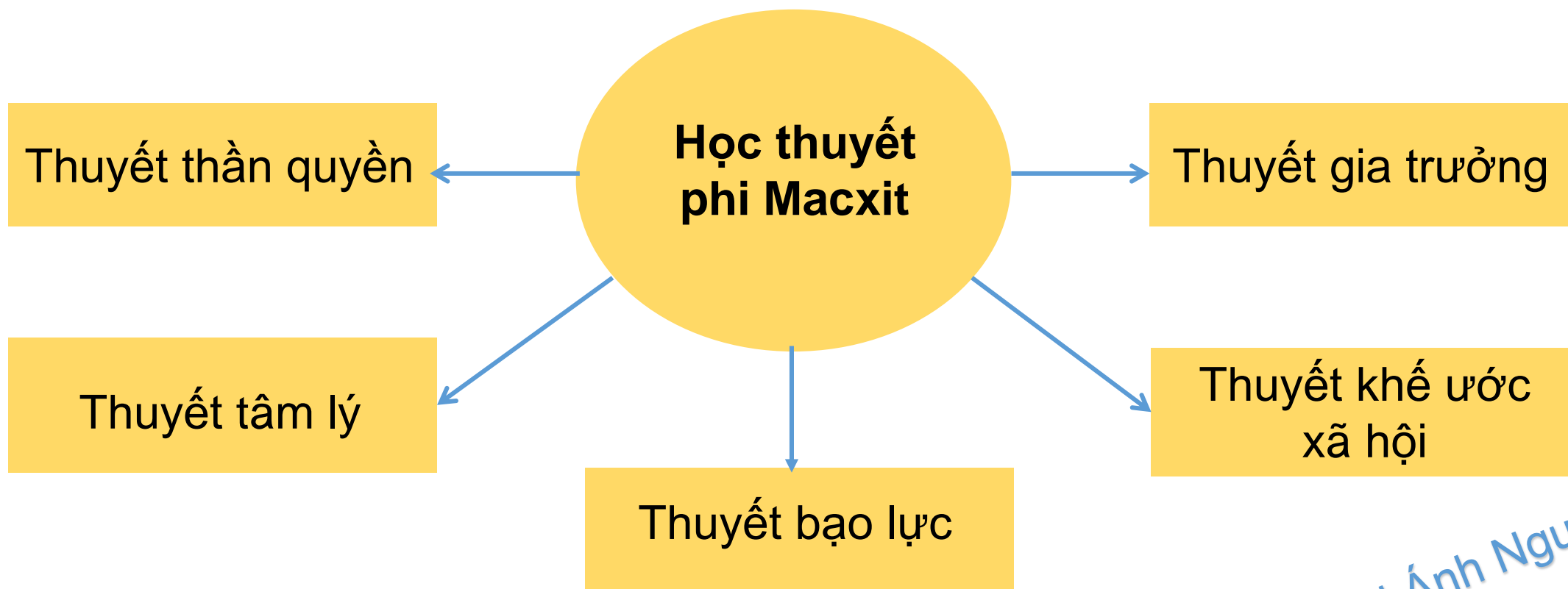
Có 2 loại học thuyết về sự hình thành của Nhà nước:

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.1.1. Nguồn gốc của Nhà nước

A. Các học thuyết phi Macxit về sự ra đời của Nhà nước

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.1.1. Nguồn gốc của Nhà nước

A. Các học thuyết phi Macxit về sự ra đời của Nhà nước

Thuyết thần quyền
(Ph. Acvin, Masinten, Koct...)

Nhà nước do Thượng đế tạo ra
để bảo vệ trật tự chung xã hội.

Quyền lực nhà nước là **vĩnh cửu** và sự
phục tùng quyền lực này là **tất yếu**.

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.1.1. Nguồn gốc của Nhà nước

A. Các học thuyết phi Macxit về sự ra đời của Nhà nước

Thuyết gia trưởng
(Aristotle, Philmer...)

Nhà nước là kết quả phát triển của gia đình và quyền gia trưởng. Đây là hình thức tổ chức tự nhiên của cuộc sống con người.

Quyền lực nhà nước là quyền lực gia trưởng mở rộng.

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.1.1. Nguồn gốc của Nhà nước

A. Các học thuyết phi Macxit về sự ra đời của Nhà nước

Thuyết khế ước xã hội
(John Locke, Jean - Jacques Rousseau...)

Nhà nước ra đời từ sự thỏa thuận giữa con người dưới hình thức một khế ước (hợp đồng).

Quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân và phục vụ lợi ích của các thành viên trong xã hội.

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.1.1. Nguồn gốc của Nhà nước

A. Các học thuyết phi Macxit về sự ra đời của Nhà nước

Thuyết tâm lý
(L. Petơragiki, Phơreder...)

Nhà nước là sản phẩm của lực lượng ngoài vũ trụ du nhập vào, là tổ chức của những người phi thường để quản lý xã hội.

Thuyết bạo lực
(Gumplôvich, E. Đuyrinh...)

Nhà nước là kết quả của việc sử dụng bạo lực trong các cuộc chiến tranh giữa các thị tộc.

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.1.1. Nguồn gốc của Nhà nước

A. Các học thuyết phi Macxit về sự ra đời của Nhà nước

Nhận xét: *Nguồn gốc Nhà nước được giải thích mang tính duy tâm và không gắn với các điều kiện vật chất của xã hội.*

Trương Thị Ánh Nguyệt

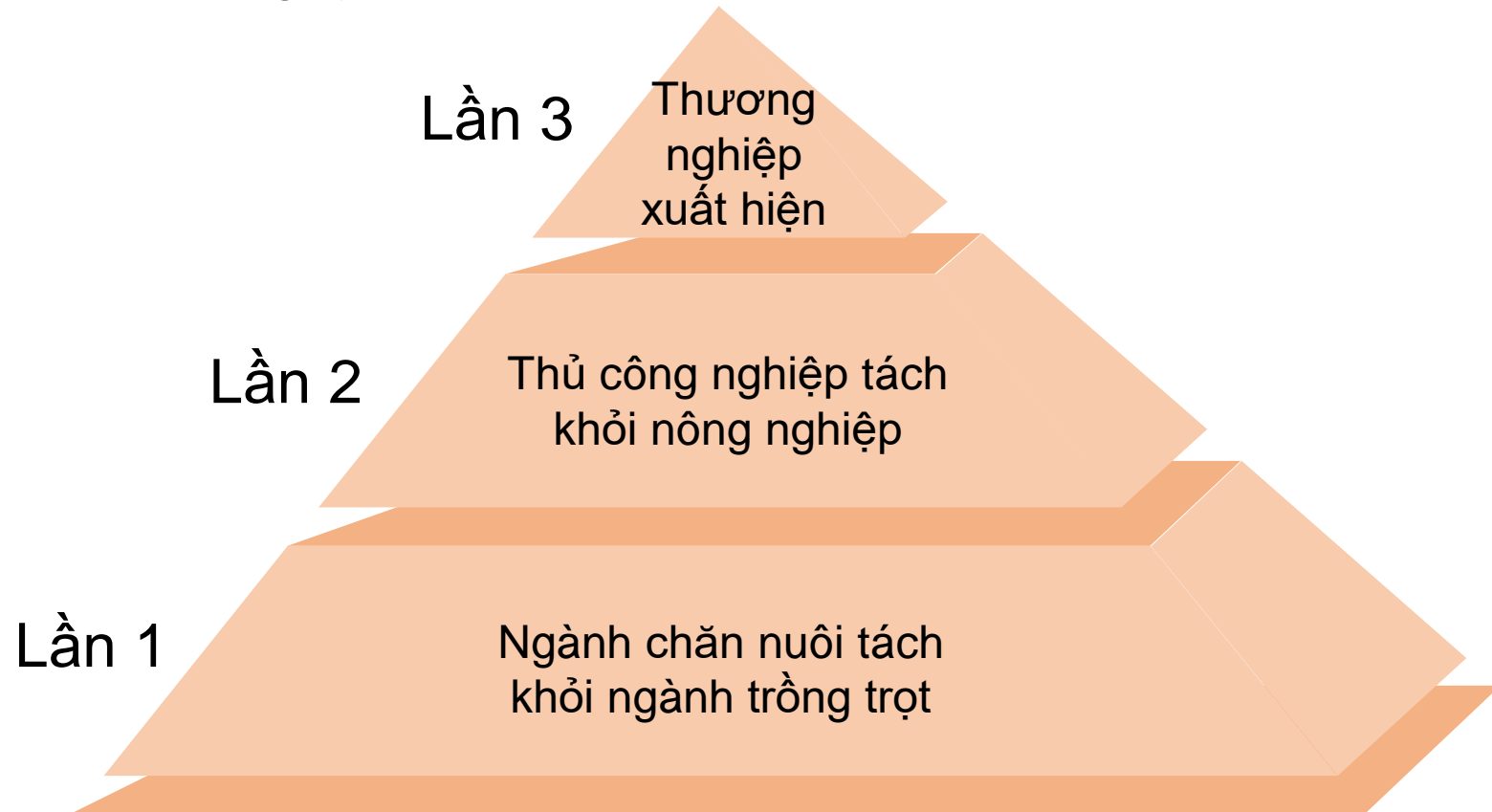
B. Học thuyết Mác – Lênin về sự ra đời của Nhà nước

Câu hỏi 1: Loài người đã trải qua chế độ nào trước khi có sự xuất hiện của Nhà nước?

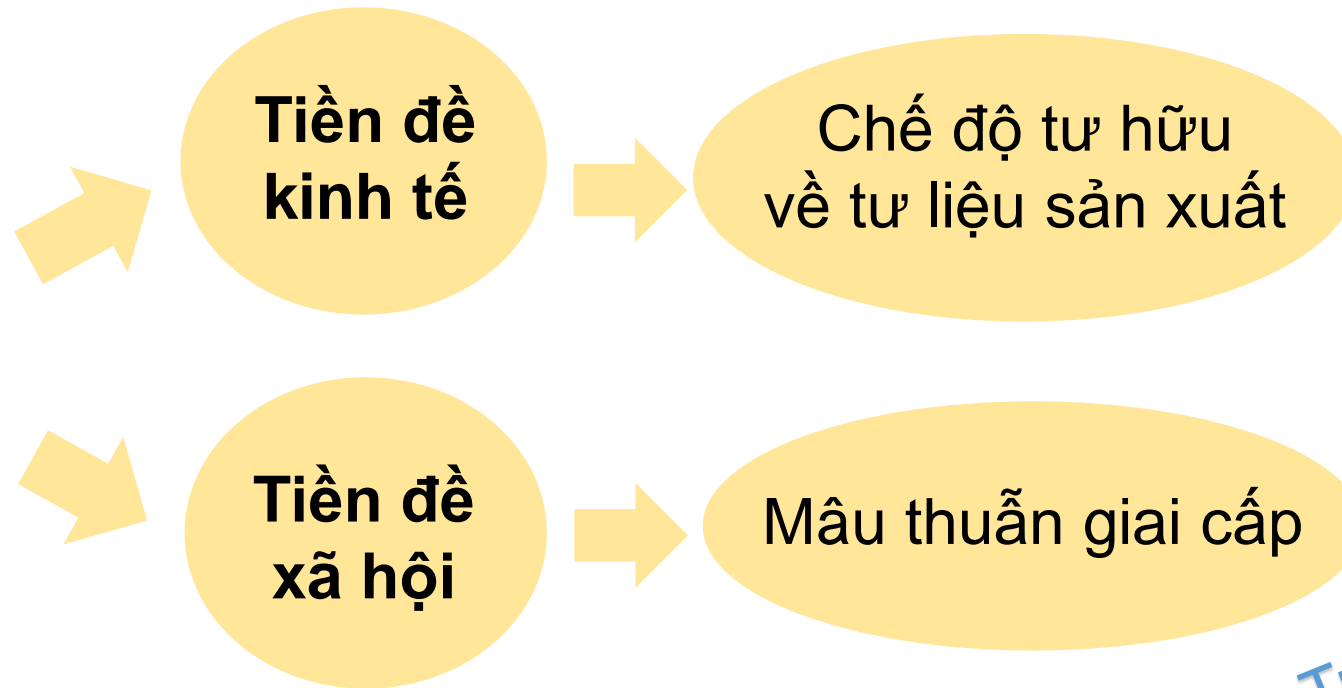
Cộng sản nguyên thủy

3 lần phân công lao động lớn xuất hiện vào giai đoạn cuối của hình thái cộng sản nguyên thủy

B. Học thuyết Mác – Lênin về sự ra đời của Nhà nước

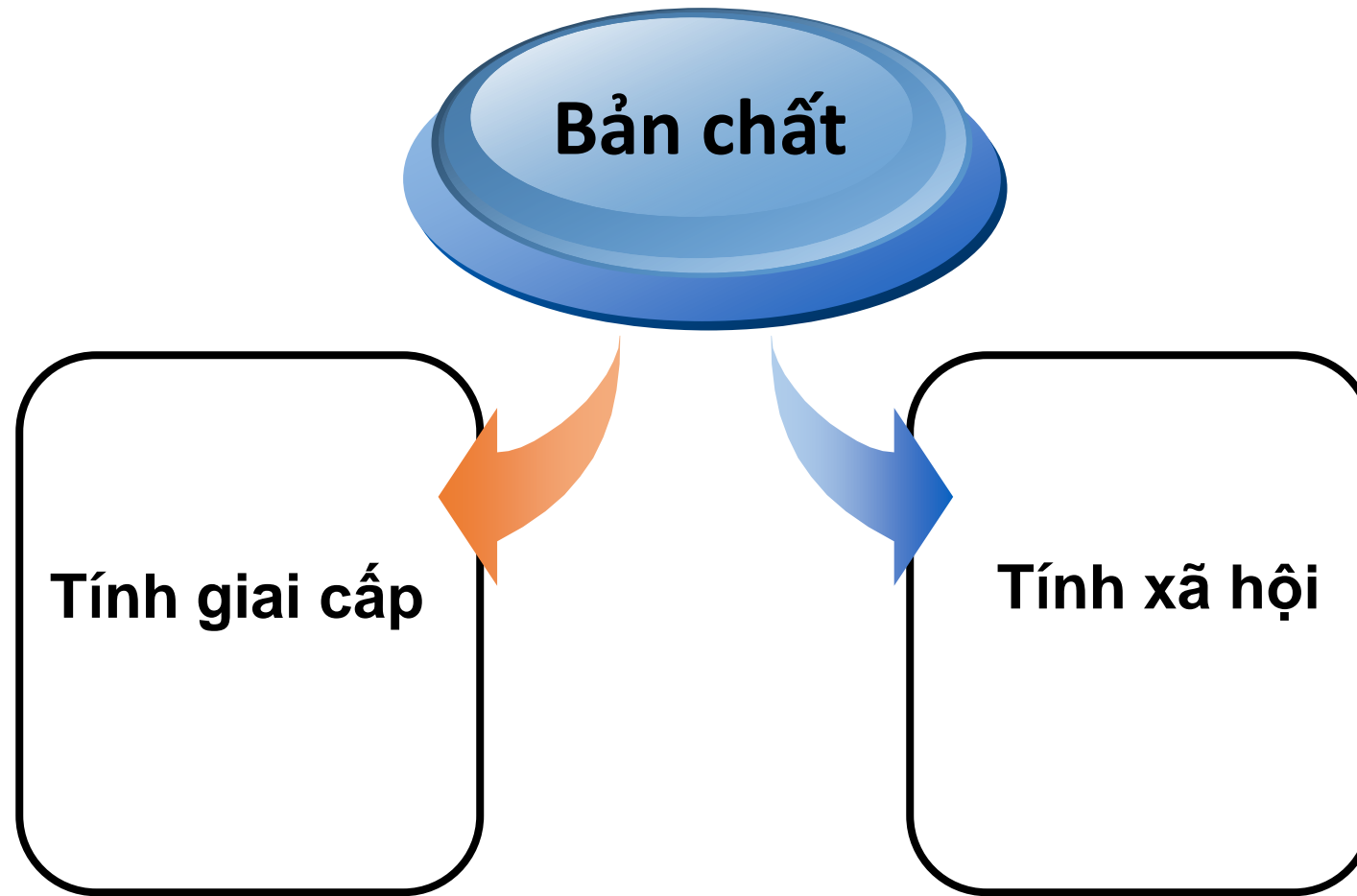
Câu hỏi 2: Nguyên nhân nào dẫn đến sự ra đời của Nhà nước?

Trương Thị Ánh Nguyệt

*Nhà nước không phải là hiện tượng xã hội vĩnh cửu, bất biến mà là một phạm trù lịch sử, có quá trình **phát sinh, phát triển và tiêu vong**.*

1.1.2. Bản chất của Nhà nước

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.1.2. Bản chất của Nhà nước

**Tính giai cấp
của nhà nước**


```
graph LR; A([Tính giai cấp của nhà nước]) --> B[Nhà nước là công cụ để giai cấp thống trị thực hiện sự thống trị của giai cấp mình đối với các giai cấp và tầng lớp khác trong xã hội.]; A --> C[Sự thống trị trong xã hội và quản lý nhà nước được thực hiện trên 3 phương diện: kinh tế, chính trị và tư tưởng];
```

Nhà nước là công cụ để giai cấp thống trị thực hiện sự thống trị của giai cấp mình đối với các giai cấp và tầng lớp khác trong xã hội.

Sự thống trị trong xã hội và quản lý nhà nước được thực hiện trên 3 phương diện: **kinh tế**, **chính trị** và **tư tưởng**

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.1.2. Bản chất của Nhà nước

**Tính xã hội
của nhà nước**

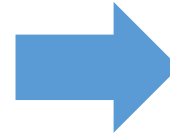

Bảo đảm lợi ích của các giai cấp khác trong xã hội
và sự ổn định chung của xã hội.

Trương Thị Ánh Nguyệt

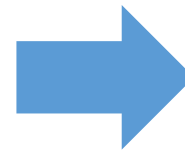
1.1.3. Khái niệm Nhà nước

Là một **tổ chức đặc biệt**
của **quyền lực chính trị**

Thực hiện mục đích
bảo vệ địa vị của giai
cấp thống trị trong xã
hội có giai cấp

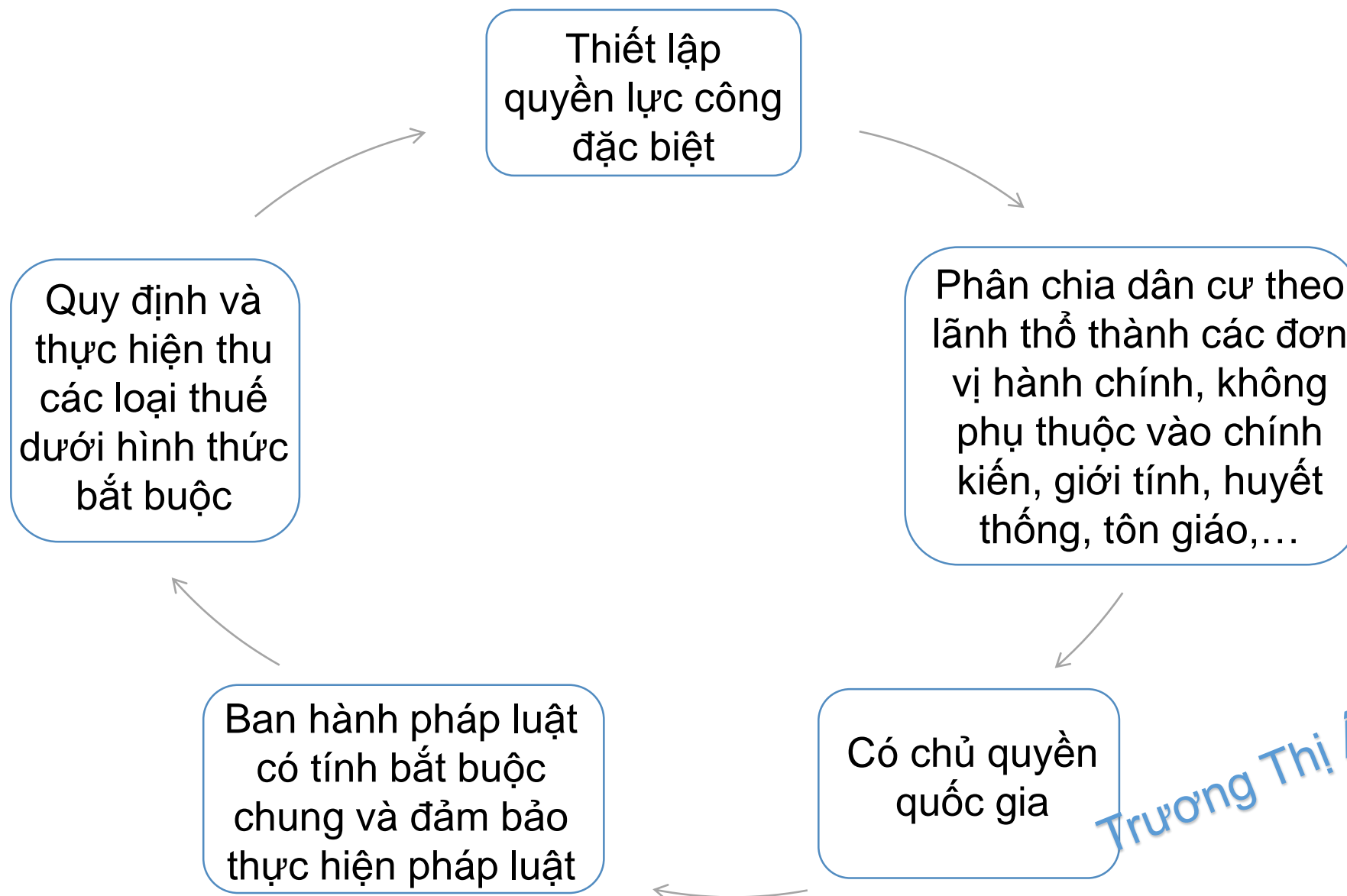
Có bộ máy chuyên làm
nhiệm vụ cưỡng chế và
thực hiện **chức năng quản
lý đặc biệt** nhằm duy trì trật
tự xã hội

Đại diện cho lợi ích
chung của toàn xã hội

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.1.4. Đặc trưng của Nhà nước

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.2. Kiểu và hình thức nhà nước

1.2.1. Kiểu nhà nước

Tổng thể các
dấu hiệu cơ bản
đặc thù của
nhà nước

Bản chất
giai cấp

Những điều kiện
tồn tại, phát triển
của nhà nước

Hình thái
kinh tế - xã hội
nhất định

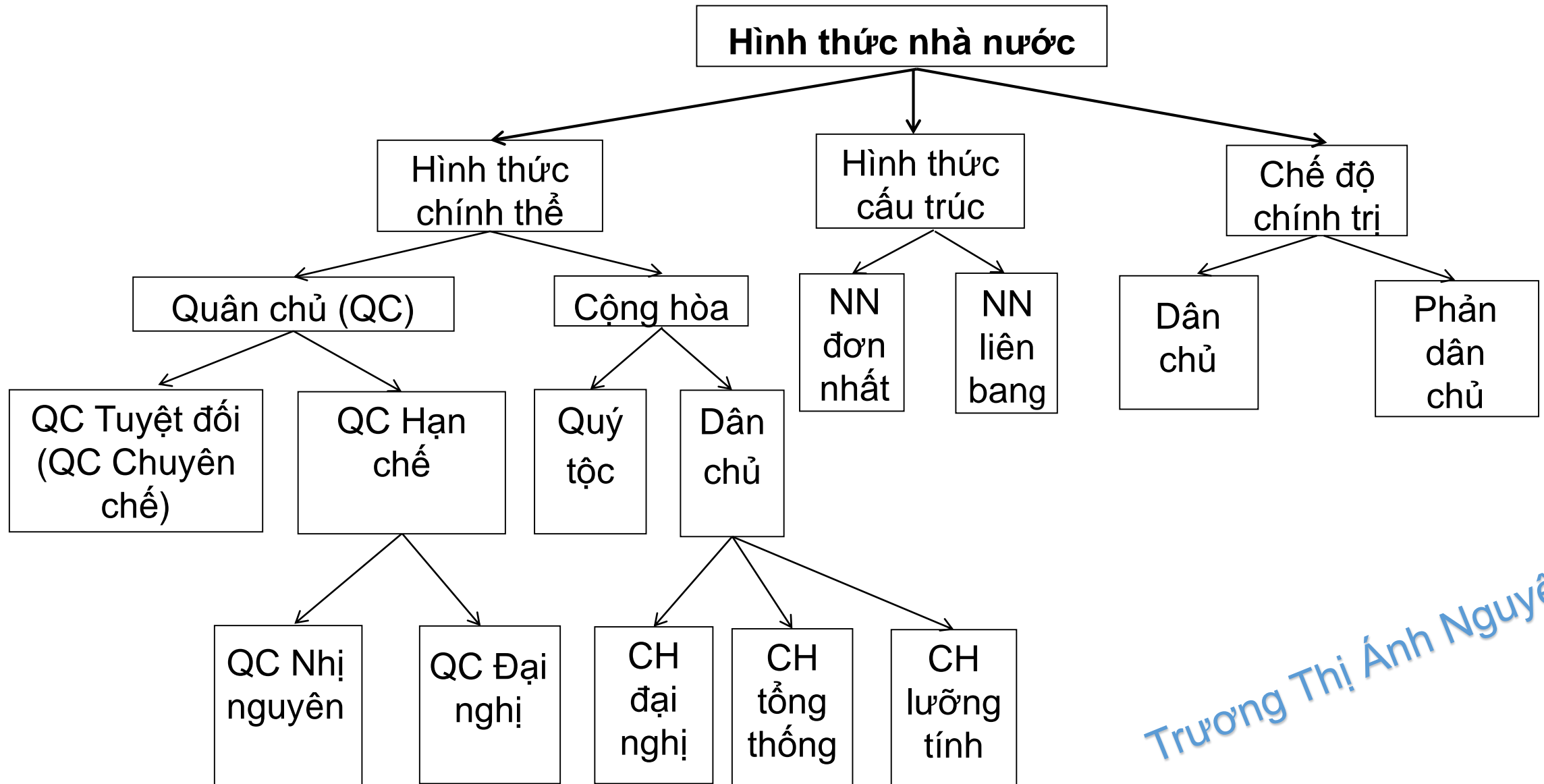
Trương Thị Ánh Nguyệt

1.2.2. Hình thức nhà nước

Trương Thị Ánh Nguyệt

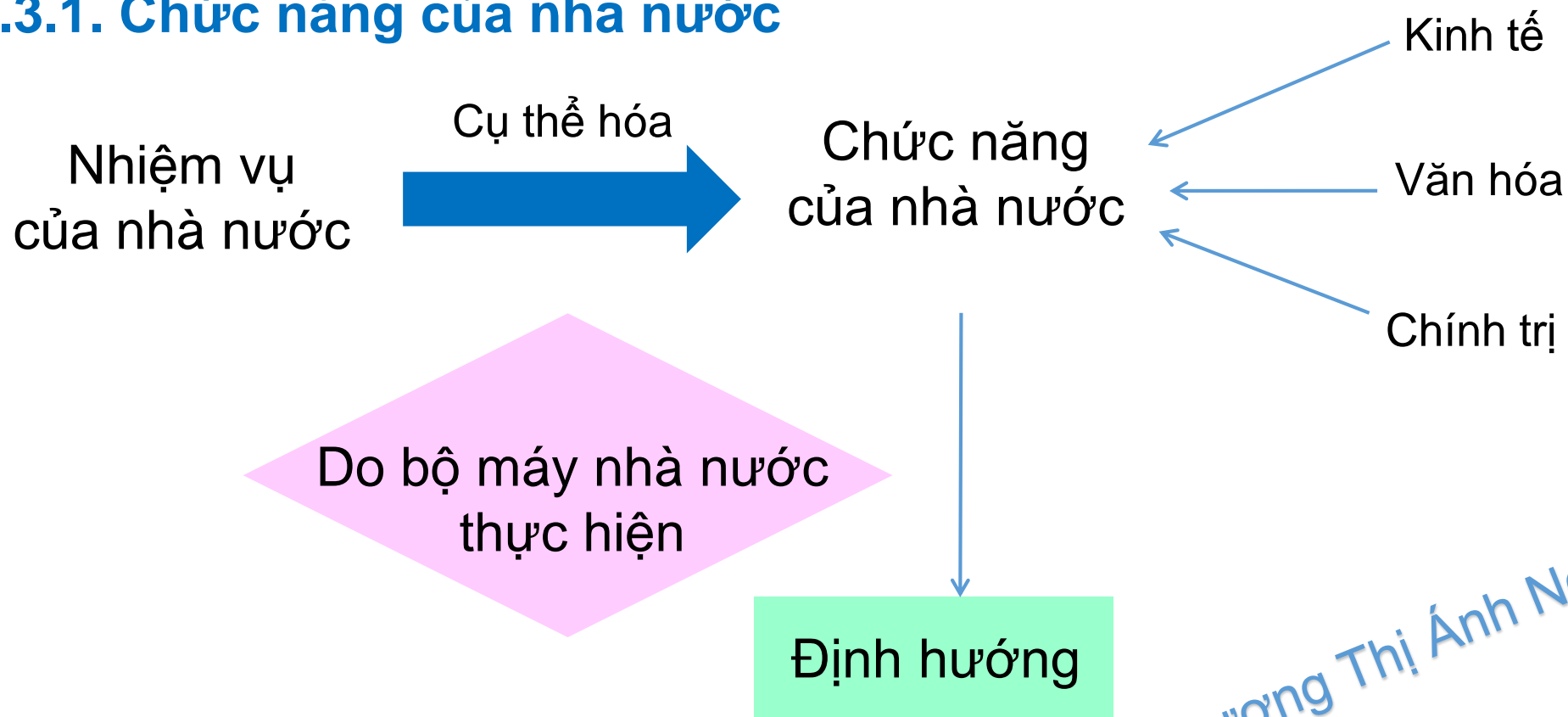
1.2.2. Hình thức nhà nước

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.3. Chức năng của nhà nước và Bộ máy nhà nước

1.3.1. Chức năng của nhà nước

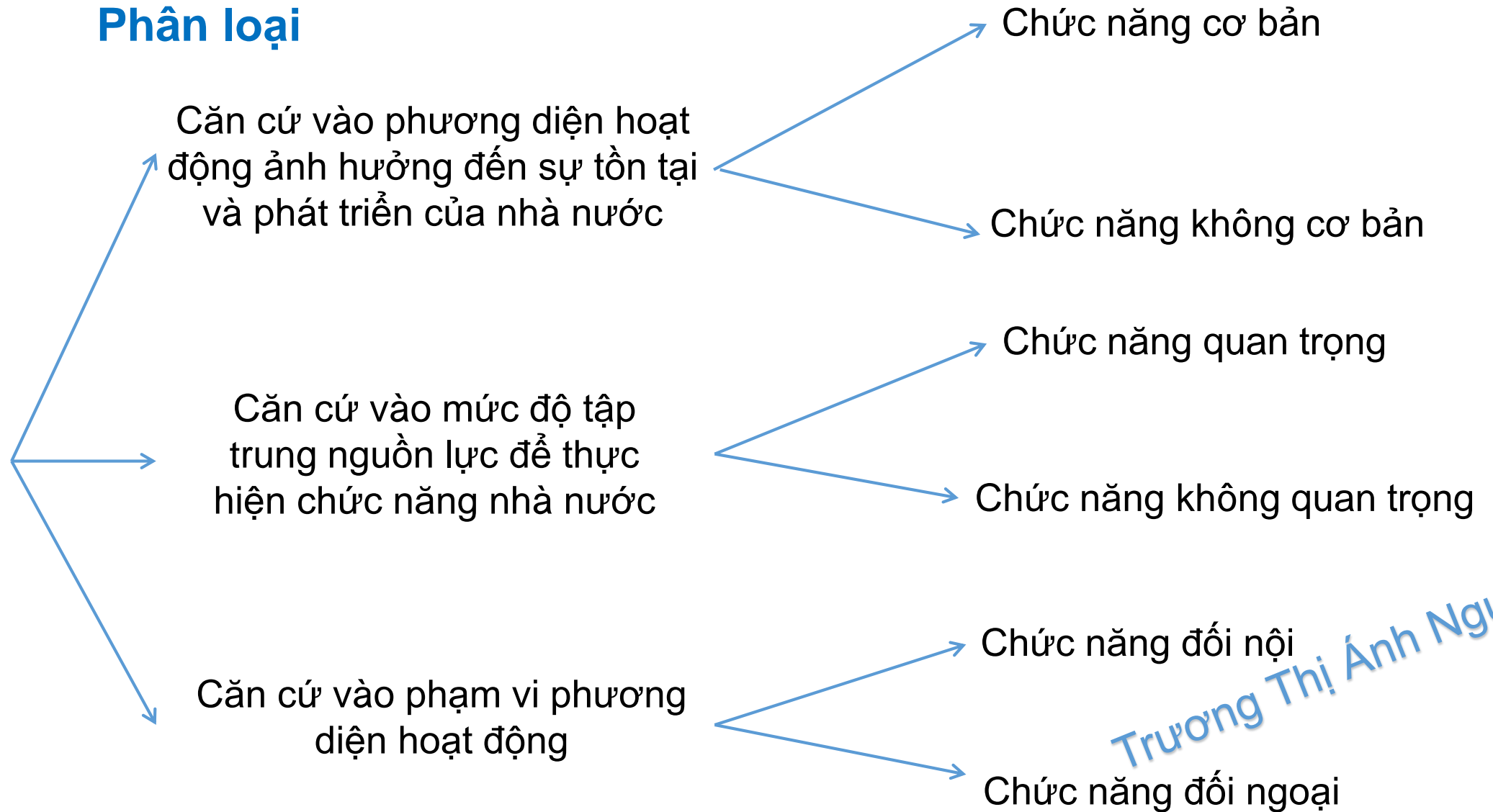

Trương Thị Ánh Nguyệt

Chức năng của nhà nước là những phương diện hoạt động chủ yếu của nhà nước nhằm thực hiện những nhiệm vụ đặt ra trước nhà nước.

1.3.1. Chức năng của nhà nước

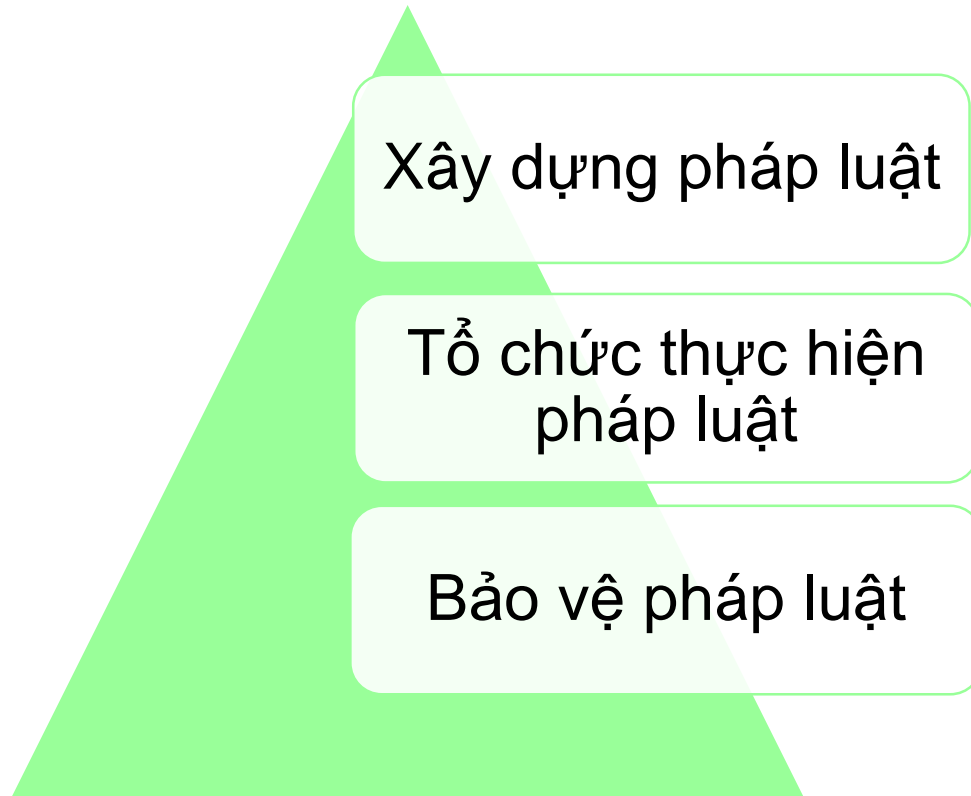
Phân loại

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.3.1. Chức năng của nhà nước

Có 3 hình thức chủ yếu để thực hiện chức năng của nhà nước

Có 2 phương pháp chủ yếu để thực hiện chức năng của nhà nước:

Trương Thị Ánh Nguyệt

1.3.2. Bộ máy nhà nước

Khái niệm

Hệ thống các cơ quan nhà nước
từ trung ương đến địa phương

Được tổ chức và
hoạt động theo
những nguyên tắc
chung, thống nhất

Thực hiện nhiệm vụ và
chức năng của nhà nước

Bản chất giai cấp thống trị

Hoàn cảnh lịch sử

Điều kiện kinh tế - xã hội

Đặc điểm

Trương Thị Ánh Nguyệt